Όταν το «Βερολίνο του 1945» επιστρατεύεται από τη στρατιωτική σκέψη: οι προεκτάσεις της ολοκληρωτικής καταστροφής στον λόγο του Ούζι Νταγιάν

Στον λόγο της σκληροπυρηνικής στρατιωτικής και πολιτικής δεξιάς στο Ισραήλ, η δυτική ιστορική μνήμη επιστρατεύεται συχνά προκειμένου να προσδώσει μια επίφαση νομιμοποίησης σε πολιτικές ακραίας βίας. Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσονται και οι δηλώσεις του υποστράτηγου ε.α. Ούζι Νταγιάν, πρώην επικεφαλής του Συμβουλίου Εθνικής Ασφάλειας του Ισραήλ, οι οποίες αποτελούν χαρακτηριστικό δείγμα μιας λογικής συστηματικής καταστροφής.

Ο Νταγιάν κάλεσε ανοιχτά να ισοπεδώνεται κάθε σημείο από το οποίο, όπως το έθεσε, εκτοξεύονται «χαρταετοί» στη Γάζα, ακόμη κι αν αυτό βρίσκεται μέσα σε κατοικημένες και αμιγώς πολιτικές περιοχές. Ζήτησε, μάλιστα, η Γάζα να θυμίζει «το Βερολίνο του 1945» προτού καν αρχίσει η συζήτηση για την «επόμενη μέρα». Οι δηλώσεις αυτές δεν αποτελούν μια στιγμιαία λεκτική αστοχία. Αποκαλύπτουν έναν τρόπο στρατηγικής σκέψης που αντιμετωπίζει το σύνολο του άμαχου πληθυσμού και του πολιτικού ιστού ως θεμιτό πεδίο καταστροφής. Για να αντιληφθούμε το βάρος αυτής της παρομοίωσης, πρέπει να επιστρέψουμε στην ευρωπαϊκή ιστορία του Μαΐου του 1945, όταν η γερμανική πρωτεύουσα, το Βερολίνο, είχε μετατραπεί σε μια κατεστραμμένη πόλη, σχεδόν σβησμένη από τον χάρτη της καθημερινής ζωής, ύστερα από τους σφοδρούς στρατηγικούς βομβαρδισμούς και τα βαριά πυρά των συμμαχικών και σοβιετικών δυνάμεων.

Πάνω από το 70% των κτιρίων και των υποδομών της είχε καταστραφεί, ολόκληρες συνοικίες είχαν μετατραπεί σε ερείπια, ενώ οι κάτοικοι βίωναν την πείνα, τις ασθένειες και την απομόνωση, σε αυτό που έμεινε γνωστό ως «ώρα μηδέν». Επομένως, η επίκληση αυτής της εικόνας σήμερα σηματοδοτεί την επιθυμία να μεταφερθεί στη Γάζα ένα σενάριο «ολοκληρωτικής εξόντωσης» και να επιβληθεί η απόλυτη παράδοση μέσω της εξάλειψης κάθε ίχνους ανθρώπινης ζωής. Η προσπάθεια να παραλληλιστεί το Βερολίνο του 1945 με τη σημερινή Γάζα συνιστά σοβαρή πολιτική και ηθική διαστρέβλωση.

Το Βερολίνο ήταν η πρωτεύουσα μιας αυτοκρατορίας που διεξήγαγε έναν καταστροφικό, συμβατικό παγκόσμιο πόλεμο ανάμεσα σε μεγάλους στρατούς με σχετικά συγκρίσιμη στρατιωτική ισχύ. Η Λωρίδα της Γάζας, αντίθετα, είναι μια πυκνοκατοικημένη και αποκλεισμένη περιοχή υπό κατοχή, όπου

διεξάγεται μια βαθιά άνιση σύγκρουση: από τη μία πλευρά βρίσκεται μια σύγχρονη κατοχική δύναμη, με πυρηνικό οπλοστάσιο και προηγμένη τεχνολογία, και από την άλλη ένας άμαχος πληθυσμός που στερείται ακόμη και τα στοιχειώδη μέσα αυτοπροστασίας. Η μεταφορά των επιχειρημάτων και των αναφορών ενός μεγάλου παγκοσμίου πολέμου σε μια κατεχόμενη και αποκλεισμένη περιοχή δεν είναι παρά μια προσπάθεια να νομιμοποιηθεί η συλλογική τιμωρία και να δικαιολογηθούν οι πλέον αποτρόπαιες παραβιάσεις.

Η επικινδυνότητα των δηλώσεων του Ούζι Νταγιάν έγκειται, μεταξύ άλλων, στην ίδια την προέλευσή τους. Δεν πρόκειται για έναν άγνωστο χρήστη των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, αλλά για ανώτατο αξιωματικό και πρώην υπεύθυνο σε θέματα εθνικής ασφάλειας. Το γεγονός αυτό προσδίδει στον λόγο του ιδιαίτερο βάρος και παραπέμπει σε μια τάση «θεσμοποίησης του εγκλήματος στους κόλπους του ισραηλινού μηχανισμού ασφαλείας». Η δε απαίτηση να μετατραπούν ολόκληρες κατοικημένες συνοικίες σε ερείπια, στα πρότυπα του Βερολίνου, συνιστά δημόσια υποκίνηση σε εγκλήματα πολέμου και εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας και έρχεται σε κατάφωρη αντίθεση με τις αρχές του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και τις Συμβάσεις της Γενεύης, οι οποίες απαγορεύουν την αδιάκριτη και συστηματική καταστροφή πολιτικών υποδομών και την αναγκαστική εκτόπιση πληθυσμών.

Ο λόγος περί «Βερολίνου του 1945», τον οποίο προωθούν ο Νταγιάν και άλλοι σαν κι αυτόν, αποκαλύπτει μια βαθιά κρίση στον τρόπο με τον οποίο η ισραηλινή στρατιωτική ελίτ αντιλαμβάνεται την «επόμενη μέρα». Πρόκειται για μια αντίληψη που δεν αποδίδει αξία ούτε στην ανθρώπινη ζωή ούτε στον αστικό ιστό, αλλά συνδέει κάθε πολιτική διευθέτηση με το μέγεθος της ερήμωσης και της καταστροφής. Κι αν το διεθνές δίκαιο θεωρεί την έκκληση για εξαφάνιση πόλεων και εξόντωση των κοινοτήτων τους έγκλημα που δεν παραγράφεται, τότε η αποκάλυψη αυτών των λόγων και η ανάδειξη των ιδεολογικών και πολιτικών τους υποβάθρων παραμένουν ένα αναγκαίο καθήκον, τόσο σε επίπεδο δικαιωμάτων όσο και σε επίπεδο σκέψης, προκειμένου να αναχαιτιστεί αυτή η στρατιωτική ασυδοσία.